

3.6.2010

Valtion televisio- ja radiorahasto

Liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöskannanotto valtion televisio- ja radiorahaston vuoden 2009 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa perustellun tilinpäätöskannanottonsa valtion televisio- ja radiorahaston vuoden 2009 tilinpäätöksestä. Kannanotto perustuu talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momenttiin.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmässä 3.6.2010.

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Valtion televisio- ja radiorahastolle ei ole asetettu erillisiä rahastoa koskevia tulostavoitteita. Valtioneuvosto on käyttösuunnitelmassa vahvistanut rahaston euronääräiset tavoitteet, jotka toteutuivat hyvin. Televisiomaksujen kertymä ylitti käyttösuunnitelman tuloarvion. Valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) mukaisten maksujen perimisestä ja tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset puolestaan toteutuivat arvioitua pienempinä. Yleisradio Oy:lle tilitettiin arvioitua enemmän.

Vuonna 2009 rahaston maksuperusteinen televisiomaksujen kertymä oli 432,5 milj. euroa, mikä oli 8,2 milj. euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua enemmän. Jakamattomien varojen määrä vuoden alussa oli 6,5 milj. euroa eli 3,5 milj. euroa suunniteltua enemmän. Vuoden lopussa jakamattomien varojen määrä oli 7,4 milj. euroa. Tilintarkastajien tilintarkastusraportista käy lisäksi ilmi, että Yleisradio Oy:lle on 4.1.2010 tilitetty 6,0 milj. euroa.

Vuonna 2009 rahaston varoja on käytetty Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseen 421,0 milj. euroa, mikä on noin 8,0 milj. euroa suunniteltua enemmän. Yleisradio Oy maksaa rahastosta saamistaan varoista arvonnäköveron (8 %). Korvaus Viestintävirastolle televisio- ja radiorahastosta annetun lain mukaisten maksujen perimisestä ja tarkastuksesta oli 10,5 milj. euroa eli 0,5 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Rahaston tilintarkastuksen kustannukset 11 000 euroa toteutuivat 3 000 euroa suunniteltua alhaisempina. Liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön osoitetun määrärahan käyttö oli 146 000 euroa ja se toteutui 220 000 euroa suunniteltua pienempänä.

Valtion televisio- ja radiorahaston tulokertymä perustuu valtioneuvoston valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 6 §:n nojalla määräämään televisiomaksun suuruuteen ja televisioilmoitusten määrään. Televisiomaksua korotettiin vuoden 2009 alusta 4,1 prosentilla. Televisiomaksu vuonna 2009 oli 224,30 euroa 12 kuukaudelta, 112,85 euroa kuudelta kuukaudelta, 57,10 euroa kolmelta kuukaudelta ja 19,35 euroa kuukaudelta.

Yleisradio Oy:n tilinpäätöksen mukaan vuonna 2009 sen liikevaihto oli 394,3 milj. euroa. Liikevaihdosta televisiomaksuja oli 388,0 milj. euroa muun liikevaihdon ollessa 6,3 milj. euroa. Muita tuottoja Yleisradio Oy:llä oli 17 milj. euroa.

Asiakirja ID 012345 Versio nro 01234

Kuluja ja poistoja yhtiöllä oli vuonna yhteensä 414,1 milj. euroa. Liiketappio oli 2,9 milj. euroa. Rahoitustuottoja kertyi 4,7 milj. euroa, joten tilikauden tulos nousi kuitenkin noin 1,9 milj. euroa voitolliseksi.

Valtion televisio- ja radiorahaston tarkoitus on Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoittaminen. Tämän tarkoituksen toteuttaminen edellyttää, että rahastoon kertyy riittävästi varoja julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat 23.3.2010 antaneet julkilausuman, jonka mukaan julkisen palvelun rahoituksen taso veroineen on noin 480 milj. euroa vuonna 2010. Valtioneuvoston 17.12.2009 vahvistaman vuoden 2010 rahaston käyttösuunnitelman mukainen rahastonkertymätavoite on 436 milj. euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut Viestintävirastolle tulostavoitteita, jotka liittyvät valtion televisio- ja radiorahaston hallinnointiin. Tavoitteet liittyvät sähköisten palveluiden käyttöön (mahdollisuus sähköiseen laskuun kaikille televisiomaksun maksajille), uusien televisiomaksun maksajien määrään (72 000 uutta maksajaa) ja televisiomaksuhallinnon kustannuksiin suhteessa televisiotalouksien määrään (enintään 4,90 euroa televisiotaloutta kohti). Nämä tulostavoitteet ovat toteutuneet hyvin lukuun ottamatta uusien maksajien määrän toteumaa. Nämä tavoitteet eivät ole rahastolle asetettuja tavoitteita, mutta rahaston hallinnointiin liittyvinä tavoitteina on informatiivista tuoda ne esille tässä yhteydessä.

Tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä liikenne- ja viestintäministeriön kanta kehittämistarpeista

Valtion televisio- ja radiorahaston varojen kerääminen ja hoito on järjestetty valtion televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 3 §:n ja 4 §:n mukaisesti. Rahaston varoja on käytetty lain 5 §:ssä määriteltyihin tarkoituksiin.

Valtion televisio- ja radiorahaston tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita ja riittäviä. Tilinpäätös on myös riittävän selkeä.

Valtion televisio- ja radiorahastolla ei ole omaa organisaatioita, henkilöstä tai omaisuutta. Rahaston hallinnoinnista vastaa Viestintävirasto ja näin ollen rahaston sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslauselma perustuu Viestintäviraston sisäisen valvonnan periaatteisiin. Valtion televisio- ja radiorahastosta laatimassa lausumassaan Viestintävirasto ilmoittaa, että rahaston sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät sille säädetyt vaatimukset. Lausumassa on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnasta suoritettujen arvioinnin keskeisimmät toimet, mutta arviointien tuloksia ei ole laajemmin selvitetty. Lausumassa kerrotaan, millä viitekehysellä arviointi on tehty ja mihin toimenpiteisiin ryhdytään sisäisen valvonnan kehittämiseksi. Ministeriö pitää erityisen hyvänä sitä, että sisäisessä valvonnassa on arvioinnin kohteena ollut televisiomaksujen periminen rahaston käyttösuunnitelman mukaisesti ja että vuonna 2010 puolestaan riskienhallinnan arviointikohteeksi on ilmoitettu rahastoon tuloutettavien televisiomaksujen tulotavoite.

Ministeriö toteaa valtion televisio- ja radiorahaston tilinpäätös ja rahaston tilin-tarkastus huomioon ottaen, että valtion televisio- ja radiorahaston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta täyttävät valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Valtiontalouden tarkastusvirasto ei ole antanut valtion televisio- ja radiorahastolle erillistä tarkastuskertomusta.

Toimenpiteet, joihin rahaston on tarpeen ryhtyä toimintakertomuksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Rahaston tilintarkastajat ovat tilintarkastusraportissa kiinnittäneet huomiota siihen, että on perusteltua pyrkiä käytettävissä olevin keinoin määrätietoisesti jouduttamaan sähköistä laskutusprosessia ja käyttämään hyväksi kaikki saatavissa olevat rationalisointihyödyt. Myös ministeriö pitää tätä huomiota perusteltuna ja edellyttää, että sähköistä laskutusta kehitetään edelleen.

Tilintarkastajat ovat raportissaan käsitelleet myös nykyisen televisiomaksujen laskutusjärjestelmä. Vanha järjestelmä on mahdollista tarvittaessa pitää yllä ja pidentää sen käyttöikää muutamalla vuodella tietyn tarkistuksen. Tilintarkastajat katsovat, että käytettävyyssanalyysi on kuitenkin tarpeen tehdä laskutusjärjestelmän toimintavarmuuden takaamiseksi. Ministeriö edellyttääkin, että laskutusjärjestelmän toimintavarmuus turvataan.

Viestintävirasto käynnisti vuonna 2009 hankkeen, jonka tavoitteena oli uudistaa maksujen laskutus- ja perintäjärjestelmä vastaamaan suunniteltua uutta, parlamentaarisen työryhmän ehdotusten mukaista julkisen palvelun rahoitusmallia. Uudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei kuitenkaan ole saatettu eduskunnan käsiteltäväksi. Viestintävirasto ilmoitti 29.3.2010 päivätyllä kirjeellä keskeyttävänsä uuden maksujärjestelmän valmistelutoimet 31.3.2010, ellei ministeriö toisin edellytä. Valmistelua ei ole sittemmin jatkettu. Rahaston tilintarkastajien tilintarkastusraportissa on käsitelty tietojärjestelmän ja sitä koskevan projektinjohtotyön hankintaa. Raportissa todetaan, että suorahankinnat olivat oikeutettuja ja niiden korkeasta hankinta-arvosta huolimatta.

Rahaston käyttösuunnitelmassa asetetut euromääräiset tavoitteet on saavutettu, mutta televisioilmoituksen kokonaismäärä aleni kuitenkin vuoden 2009 aikana 14 467 kappaleella. Ministeriö pitää tärkeänä, että kampanjoinnilla, tarkastustoiminnalla ja muilla käytettävissä olevilla keinoilla edistetään ilmoitus- ja maksuvelvollisuuden toteutumista.

Edellä kuvatuista seikoista tulee raportoida liikenne- ja viestintäministeriölle vähintään kerran vuodessa. Rahaston kertymään olennaisesti vaikuttavista seikoista, joita ei rahaston käyttösuunnitelman valmistelussa ole voitu ottaa huomioon, tulee raportoida ministeriölle välittömästi.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet toimintakertomuksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö jatkaa julkisen palvelun uuden rahoitusmallin vaihtoehtojen valmistelua siten, että ne olisivat tarvittaessa toimeenpantavissa vuonna 2011 alkavalla hallituskaudella.

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Liisa Ero
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Tiedoksi

Viestintäministeri Suvi Lindén
Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Liikenne- ja viestintäministeriö, viestintäpolitiikan osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, viestintäpalveluyksikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö, viestintäverkkoyksikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö, yleinen osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, taloushallintopalvelut